

UW BEHANDELING MET HYDREA®

KANKERCENTRUM

WAT VINDT U TERUG IN DEZE BROCHURE

01	Inleiding	3
02	Hoe werkt Hydrea®?	3
03	Adviezen bij de inname van Hydrea®	4
04	Bijwerkingen	6
05	Zwangerschap, borstvoeding en vruchtbaarheid	15

01 INLEIDING

In deze brochure kan u bijkomende informatie over Hydrea® terugvinden, geven we enkele handige tips om bijwerkingen te vermijden of te behandelen en vermelden we wanneer u best de arts, de verpleegkundig consulent/specialist of apotheker contacteert. Zij geven u graag meer uitleg, dus aarzel niet om hen te contacteren.

02 HOE WERKT HYDREA®?

Het werkzame bestandsdeel van Hydrea® is hydroxycarbamide. Hydrea® wordt gebruikt bij de behandeling van myelofibrose, essentiële trombocytemie, polycythaemia vera, CML, MDS, acute leukemie, sikkelcelanemie,...

Hydroxycarbamide valt onder de zogenoemde 'celgroeiremmende middelen', omdat het de aanmaak van bloedcellen verminderd. De behandeling hiermee kan daarom ook gezien worden als een zeer lichte vorm van chemotherapie. De dosis die wordt voorgeschreven is echter dermate laag, dat veel patiënten het goed verdragen en weinig bijwerkingen hebben.

Hydrea® remt de aanmaak van DNA waardoor de celdeling van stamcellen vertraagt en er minder abnormale bloedcellen worden gevormd. Stamcellen zijn cellen in het beenmerg die kunnen uitrijpen tot alle bloedcellen (rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes).

Bij sikkelcelanemie remt Hydrea® de aanmaak van sikkelcellen in het beenmerg door de aanmaak van zogenaamd foetaal hemoglobine te stimuleren. Foetaal hemoglobine zijn rode bloedcellen die normaal bij kinderen worden gezien tot een half jaar na de geboorte en die zich niet kunnen ontwikkelen tot sikkelcellen.

03 ADVIEZEN BIJ DE INNAME VAN HYDREA®

Hoe moet ik het geneesmiddel innemen?

Het geneesmiddel Hydrea® wordt toegediend in de vorm van capsules van 500 mg.

De dosis wordt bepaald door uw arts.

De duur van de therapie hangt af van het effect van de therapie en hoe u de therapie verdraagt. In sommige gevallen betreft het een jarenlange therapie.

Aandachtspunten bij inname van Hydrea®

- Neem Hydrea® elke dag op hetzelfde moment.
- Slik de tabletten in zijn geheel door zonder te pletten of te kauwen.
- Hydrea® mag zowel met als zonder voedsel worden ingenomen. Bij voorkeur bij de maaltijd omwille van een beperkt risico op misselijkheid.
- Was uw handen altijd goed met water en zeep voor en na de inname van Hydrea®
- Wanneer iemand anders de medicatie klaarzet, is het belangrijk om het geneesmiddel niet of zo weinig mogelijk aan te raken met de blote handen en/of nadien goed de handen te wassen.
- Bij de opstart van Hydrea® kan u duizeligheid ervaren, daardoor is waakzaamheid geboden bij het autorijden.

Waar wordt de therapie toegediend?

De therapie wordt opgestart via een ziekenhuisopname (dagziekenhuis of hospitalisatie) of na consultatie. U neemt de capsules Hydrea® in zoals voorgeschreven. De medicatie kan mits voorschrift bekomen worden via uw thuisapotheek.

Regelmatig komt u op controle in het ziekenhuis. Dit kan zijn voor een bloedafname, verdere onderzoeken of klinisch nazicht door uw behandelende arts.

De verpleegkundig consulent/specialist zal u, in samenwerking met uw behandelend arts, opvolgen. Dit kan gebeuren via een verpleegkundig spreekuur op de consultatie of telefonisch. Tijdens dit verpleegkundig spreekuur geeft de verpleegkundige meer uitleg rond uw behandeling, beantwoordt hij/zij bijkomende vragen, geeft adviezen bij eventuele bijwerkingen,... Bij de verpleegkundige kan u ook terecht voor psychosociale ondersteuning en begeleiding.

Wijzig de dosering of stop de behandeling nooit op eigen houtje! Neem steeds de dosering die uw arts heeft voorgeschreven. Indien u problemen ondervindt bij de inname van uw medicatie, neem contact op met uw behandelend team.

Wat moet ik doen als ik een inname vergeten ben?

Als u een dosis hebt gemist, neem de volgende dosis dan in zoals deze werd voorgeschreven. Neem **geen dubbele dosis** om de vergeten tabletten in te halen. Als u meerdere dosissen heeft gemist, ga dan verder met de behandeling zoals deze is voorgeschreven en informeer uw arts hier steeds over.

Wat moet ik doen als ik te veel tabletten ingenomen heb?

Als u per vergissing te veel Hydrea® hebt ingenomen of iemand anders heeft uw tabletten ingenomen, neem dan steeds contact op met uw arts, de spoedafdeling van het ziekenhuis of het antigifcentrum (tel. 070 245 245) voor advies.

Hoe bewaar ik Hydrea®?

- Bewaar de medicatie op kamertemperatuur in de originele verpakking.
- Bewaar de medicatie buiten het bereik van kinderen.
- Gebruik de medicatie niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum die terug te vinden is op de verpakking naast 'EXP'.

Indien u Hydrea® niet meer moet gebruiken, breng dan de overige tabletten naar uw arts of apotheker. Gooi ze niet in de vuilnisbak.

Belang van een juiste inname van uw medicatie

Het is belangrijk om Hydrea® dagelijks in te nemen. Op die manier werkt het geneesmiddel constant tegen de abnormale bloedcellen met een optimale doeltreffendheid en slaagkans tot gevolg.

Indien u Hydrea® slechts af en toe zou innemen, krijgen de abnormale bloedcellen meer kans om opnieuw te groeien.

U zal wel eens een moment hebben waarop u denkt te willen stoppen met de behandeling, zeker wanneer bijwerkingen de kop opsteken. Maar het is net heel erg belangrijk dat u volhoudt en verdergaat met deze behandeling.

Van zodra u bijwerkingen ervaart, aarzel niet om contact op te nemen met uw arts, verpleegkundig consulent/specialist of de ziekenhuisapotheker.

Belang van zonnebescherming

Uw behandeling met Hydrea® kan u overgevoelig maken aan de zon. Dit is uiteraard geen reden om binnen te blijven, maar het is zeer belangrijk om u voldoende te beschermen tegen de zon door gebruik te maken van een zonnecrème met SPF 30 à 50. Geen enkele zonnecrème beschermt een volledige dag, breng de zonnecrème aan minimum 30 min voor u in de zon gaat en herhaal dit om de 2 uur. Indien u nieuwe huidvlekjes of huidvlekjes die veranderen van kleur, grootte,... opmerkt, is het belangrijk om tijdig een dermatoloog (huidspecialist) te raadplegen.

04 BIJWERKINGEN

Het is mogelijk dat er tijdens de behandeling bijwerkingen optreden. De intensiteit en aard van deze bijwerkingen verschilt van persoon tot persoon. Sommige personen hebben zeer veel ongemakken, andere hebben geen enkele.

Het is steeds belangrijk om uw arts, verpleegkundige of apotheker op de hoogte te brengen als u bepaalde bijwerkingen ervaart. Ze zullen u advies geven om de klachten te verminderen of te behandelen.

Wees niet ongerust indien u weinig nevenwerkingen ervaart. Dit betekent zeker niet dat de therapie onvoldoende of niet werkt.

Volgende bijwerkingen kan u ervaren:

■ Vermoeidheid	7
■ Misselijkheid en braken	8
■ Diarree	10
■ Constipatie	11
■ Veranderingen ter hoogte van de huid	12
■ Een te sterke daling van het aantal rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes	13
■ Hydrea® kan ervoor zorgen dat het aantal spermatozoïden dalen of afwezig zijn in het sperma.	

Vermoeidheid

Deze vaak voorkomende bijwerking kan zowel het gevolg zijn van de behandeling met Hydrea® als van de ziekte zelf.

Vermoeidheid wordt gekenmerkt door:

- u algemeen zwak voelen
- zware ledematen
- verminderde aandacht en concentratie
- niet goed slapen, een toegenomen slaapbehoefte
- geïrriteerd zijn
- belemmering bij het uitvoeren van de dagelijkse activiteiten
- zware vermoeidheid na een inspanning
- u niet goed voelen in uw vel

Deze vermoeidheid kan een sterke impact hebben op uw dagelijkse activiteiten. Met deze tips kan u toch de mogelijke ongemakken beperken.

TIPS

- **Probeer uw normaal levenspatroon zoveel mogelijk te behouden.**
- **Plan uw activiteiten en verricht deze op uw eigen tempo; geef voorrang aan de activiteiten die werkelijk nodig zijn die dag en die u graag doet.**
- **Indien nodig, las korte rustpauzes in.**
- **Rust regelmatig een half uurtje i.p.v. echt te slapen overdag.**
- **Vraag zo nodig hulp aan vrienden en familie of schakel professionele thuiszorg in (dit kan via de sociale dienst).**
- **Zorg voor een evenwichtige voeding en drink voldoende.**
- **Maak korte wandelingen en doe lichte activiteiten, dit kan deugd doen.**
- **Maak voldoende tijd vrij voor ontspanning.**
- **Zorg voor een goede nachtrust, ga op vaste tijden naar bed en sta op vaste tijden op.**
- **Indien u de slaap niet kan vatten, blijf dan niet in bed liggen. Sta op en ga iets drinken of doe kort iets ontspannend.**
- **Indien u moeilijk blijft slapen, bespreek dit zeker met uw arts of verpleegkundige. Zij zullen u trachten verder te helpen.**
- **In het UZ Gent wordt een vijftal keer per jaar vermoeidheidsessies georganiseerd voor patiënten en hun familie. Individueel kan u ook**

terecht bij de verpleegkundig consulent en de psychologen om u hierin verder te begeleiden.

- Mindfulness kan ook nuttig zijn bij de aanpak van deze bijwerking. Voor meer informatie hierover kan u terecht bij oncopsycholoog Ingrid Jacobs (ingrid.jacobs@uzgent.be of 09/332.54.08)

LET OP

- Als u zich ongewoon vermoeid voelt, wees dan voorzichtig wanneer u met de auto rijdt of machines bedient.
- Vermijd onnodige activiteiten, stress of spanningssituaties.
- Vermijd overmatig alcoholgebruik.
- Vermijd slapen overdag (zodat u voldoende moe bent voor het slapengaan).
- Vermijd stimulerende middelen (zoals cafeïnerijke dranken) voor het slapengaan.

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- In bepaalde gevallen van ernstige vermoeidheid, zoals bv. in geval van kortademigheid bij een lichte inspanning.

Misselijkheid en braken

De aanwezigheid en intensiteit van deze bijwerking verschilt van persoon tot persoon. In bepaalde situaties kan de misselijkheid leiden tot braakneigingen en braken.

Bij de meeste patiënten gaat het om een zwakke tot matige vorm van deze bijwerking. U kan last hebben van:

- minder eetlust
- een zwaar gevoel in de maag
- een opgeblazen gevoel
- een pijnlijke maag
- braakneigingen

De misselijkheid treedt meestal op tijdens een korte periode en dit vooral in de beginfase van de behandeling. Het volgen van bepaalde voedingsregels kan u helpen bij deze bijwerking.

TIPS

- Eet kleine hoeveelheden, gespreid over de dag. Vermijd zware maaltijden.
- Eet voedsel dat u lekker vindt.
- Eet droog voedsel zoals granen en toast.
- Drink regelmatig water, maar drink kleine hoeveelheden zodat u geen opgeblazen gevoel hebt.
- Zorg ervoor dat u frisse lucht hebt.
- Spoel na het braken uw mond met koud water en wacht 1 tot 2 uur alvorens te eten.
- Als u misselijk bent, geef dan de voorkeur aan koude of lauwe voedingsmiddelen. Deze geven minder geur af dan warm voedsel.
- Vraag uw (huis)arts een geneesmiddel tegen misselijkheid of braken. Neem het anti-braakgeneesmiddel in 30 minuten voor de maaltijd of zoals voorgeschreven door uw arts.

LET OP

- Vermijd sterke kruiden, te zoet, gebraden of vet voedsel (bv. gefrituurd voedsel).
- Vermijd drinken tijdens de maaltijd, dit neemt uw eetlust weg.
- Vermijd onmiddellijk te gaan liggen na de maaltijd, een halfzittende houding is beter.
- Als u misselijk bent, vermijd dan sterke geuren. Deze kunnen de misselijkheid verergeren.
- Vermijd alcoholische dranken.

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

Als de misselijkheid of het braken leidt tot:

- Onvoldoende voedselopname met ernstig gewichtsverlies tot gevolg. (meer dan 10 % van het lichaamsgewicht)
- Uitdroging (dorst, droge huid, droge lippen, weinig plassen).
- Een pijnlijke of gezwollen maag.
- Zeer frequent braken (meer dan driemaal per dag).

Diarree

De behandeling met Hydrea® kan leiden tot diarree. Dit betekent dat u vaker stoelgang maakt en dat uw stoelgang waterig kan zijn. Deze bijwerking is doorgaans licht tot matig ernstig.

TIPS

- Drink regelmatig water zodat u een voldoende vochtopname hebt (1,5 l).
- Bij grote vochtverliezen is meer vocht nodig (2 tot 2,5 l). Drink dan bijvoorbeeld sportdranken zodat u ook de nodige mineralen binnen krijgt bv. Aquarius, AA drink.
- Kijk regelmatig na of uw urine niet te donker is. Dit kan een teken zijn van uitdroging.
- Eet vet- en vezelarme voeding zoals:
 - pasta, wit brood of rijst
 - mager vlees (kalkoen, kip)
 - cornflakes
 - vis
 - geschild fruit
- Stop tijdelijk het eten van vezelrijke voeding.
- Het slijmvlies van de sluitspier kan geïrriteerd zijn door de diarree. Gebruik zacht toiletpapier of een washandje. Zorg voor een goede lichaamshygiëne en breng een zinkzalf aan ter hoogte van de sluitspier om de huid te beschermen.
- Vraag aan uw (huis)arts een geneesmiddel tegen diarree. Uw arts kan beslissen om Imodium® of Tasectan® voor te schrijven. Het gebruik van Enterol® raden wij in deze situatie af.

LET OP

- Vermijd voedingsmiddelen die de darmbeweging doen toenemen:
 - grote en vetrijke maaltijden
 - alcohol (bier, wijn)
 - cafeïnehoudende dranken (koffie, thee, chocolade)
 - voeding met grove vezels, zaden of pitten (volkorenbrood)
 - schillen van fruit, noten
- Vermijd voedingsmiddelen die de gasvorming verhogen:
 - ui, prei, kool, knoflook, paprika, komkommer, meloen

- **koolzuurhoudende dranken**
- **Vermijd voedingsmiddelen die de darmslijmvliezen irriteren: sterke kruiden en specerijen.**
- **Vermijd producten die sorbitol bevatten (snoepgoed & kauwgom).**
- **Vermijd melk en zuivelproducten (melk, yoghurt, ijs, kaas, room).**

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als de diarree gepaard gaat met koorts, ernstige krampen of braakneigingen.
- Als u last hebt van uitdrogingsverschijnselen: een droge mond, een droge tong, droge lippen, een droge en verrimpelde huid en donkere urine.
- Als u last hebt van een bloederige stoelgang.

Constipatie

Uw behandeling kan constipatie veroorzaken. Per definitie heeft u constipatie als u minder dan 3 keer per week stoelgang maakt en uw stoelgang harder en droger is.

TIPS

- **Drink minstens 1.5 à 2 liter water per dag.**
- **Eet voldoende vezels. Bruin brood, groenten, fruit... bevatten veel vezels**
- **Zorg voor voldoende beweging**
- **Ga naar het toilet als u het voelt, stel het niet uit ook al heeft u het te druk.**
- **Vraag aan uw dokter een laxermiddel (bij voorkeur Movicol® of Forlax®)**

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als uw klachten langer dan 2 weken aanhouden.
- Als er bloed in de ontlasting zit.
- Als de ontlasting zeer pijnlijk is.
- Als u last heeft van constipatie afgewisseld met diarree.
- Als uw constipatie gepaard gaat met buikkrampen, braken/opgeblazen gevoel.

Veranderingen ter hoogte van de huid

De behandeling met Hydrea® kan bijwerkingen geven ter hoogte van de huid. Die veranderingen zijn:

- Een rode huid
- Huiduitslag
- Jeuk
- Schilfering van de huid
- Spontaan ontstaan van wondjes of ulcera (zweertjes)

TIPS

- Gebruik regelmatig een verzachtende en vochtinbrengende crème, vooral op droge zones.
- Gebruik een neutrale vochtinbrengende crème, geen geparfumeerde crèmes.
- Neem liever een douche in plaats van een bad. In bad zal uw huid te veel verweken.
- Gebruik bij het douchen best een neutrale en ongeparfumeerde douchegel.
- Bij heel droge huid, gebruik douche-olie i.p.v. douchegel.
- Gebruik een hoge beschermingsfactor (SPF 30 of 50) bij blootstelling aan de zon.
- Draag best loszittende, katoenen kledij. Zorg voor een goede verluchting van de huid.
- Als u last hebt van jeuk, vraag dan een jeukstillend geneesmiddel aan uw arts of apotheker.

LET OP

- Vermijd directe blootstelling aan de zon.
- Vermijd te warme of te veelvuldige douches.

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Indien u nieuwe huidvlekjes of huidvlekjes die veranderen van kleur, grootte,... opmerkt, is het belangrijk om tijdig een dermatoloog (huisspecialist) te raadplegen.
- Indien er spontaan wondjes ontstaan.
- Als de huiduitslag en/of de jeuk hinderlijk wordt.

Een te sterke daling van het aantal rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes

De behandeling met Hydrea® heeft als doel om het aantal bloedcellen te verminderen. Hydrea® kan echter ook een te sterke daling van het aantal bloedplaatjes, rode en witte bloedcellen veroorzaken, wat hinderlijk kan zijn.

Rode bloedcellen (Anemie)

Rode bloedcellen zijn in ons lichaam belangrijk om zuurstof te vervoeren. Bij een verminderd aantal rode bloedcellen kan bloedarmoede optreden. Hierdoor kan u volgende symptomen hebben:

- vermoeid zijn
- verminderde inspanningscapaciteit
- algemeen gevoel van zwakte
- bleke huid en lippen
- duizeligheid
- kortademigheid bij inspanning

TIPS

- **Plan uw activiteiten op een dag. Wissel de activiteiten tijdig af met een korte rustpauze.**
- **Vraag aan anderen om ook een handje te helpen.**
- **Zorg voor een goede, evenwichtige voeding. Bespreek met uw arts indien er bepaalde voedingsmiddelen zijn die u beter kan vermijden of juist beter kan toevoegen.**
- **Drink voldoende.**

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als u zich duizelig voelt of kortademig bent.
- Als u zich bij de minste inspanning heel moe voelt.

Witte bloedcellen (neutropenie)

Bij een verminderd aantal witte bloedcellen verhoogt de kans op infectie. Witte bloedcellen zijn immers de soldaten van ons lichaam die vechten tegen indringers. Zonder witte bloedcellen kan u zich niet verdedigen. Wanneer u zonder witte bloedcellen een infectie oploopt kan u zeer snel zeer ernstig ziek worden.

Tekenen van infectie kunnen zijn:

- koorts, zweten, koude rillingen
- keelpijn, hoest, verstopte neus
- branderig gevoel bij het plassen
- ziektegevoel en uitputting
- roodheid, zwelling, ettervorming (lokale infectie)

TIPS INDIEN DE WITTE BLOEDCELLEN TE LAAG ZIJN

- Meet regelmatig uw lichaamstemperatuur. Liefst steeds op hetzelfde tijdstip, bv 's avonds.
- Bij 38°C of meer, steeds een arts contacteren!
- Let op een goede lichaamshygiëne. Was regelmatig uw handen.
- Pas een goede mondzorg toe en controleer uw mond op roodheid of aften.
- Voorkom wondjes. Wanneer u een wondje hebt: ontsmet deze onmiddellijk en volg dit dagelijks op.
- Vermijd contact met mensen die griep hebben of verkouden zijn.
- Vermijd druk bevolkte plaatsen, zoals winkels, bioscoop, zwembaden, sportmanifestaties, markt, ...
- Laat anderen tijdelijk uw huisdieren verzorgen.

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als u tekenen van infectie waarneemt of koorts hebt
- Vanaf 38°C STEEDS contact opnemen met uw behandelende arts, uw huisarts, de verpleegkundig consulent of de verpleegkundige van dagkliniek/hospitalisatieafdeling. Neem nooit op eigen initiatief geneesmiddelen in als u vermoedt dat u een infectie hebt.

Bloedplaatjes (trombopenie)

Bloedplaatjes spelen een rol bij de bloedstolling. Bij een ernstig te kort in bloedplaatjes heeft u een toegenomen risico op bloedingen. Het aantal bloedplaatjes kan ook verminderen door uw behandeling. Hierdoor vergroot de kans op blauwe plekken, onderhuidse bloedingen, neusbloedingen, bloedend tandvlees,...

Wanneer moet ik contact opnemen met het ziekenhuis?

- Bij herhaaldelijke neusbloedingen die niet onmiddellijk te stelpen zijn.
- Bij bloedingen in de mond, urine, stoelgang,...

05 ZWANGERSCHAP, BORSTVOEDING EN VRUCHTBAARHEID

Vrouwen die zwanger kunnen worden, moeten anticonceptie gebruiken tijdens de behandeling met Hydrea®. Het is onzeker of Hydrea® een schadelijk effect heeft op de zich ontwikkelende baby. Indien u een zwangerschapswens heeft, bespreek dit voorafgaand met uw behandelend arts.

Vrouwen mogen **geen borstvoeding** geven tijdens de behandeling met Hydrea®.